

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea“, „Foaia Interesantă“ și „Plugarul Luminat“ — 100 Lei pe an, 50 Lei pe 1/2 an, 25 Lei pe 1/4 de an.

Pentru țărani: preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: 60 Lei pe an, 30 Lei pe 1/2 an, 15 Lei pe 1/4 de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 120 Lei pe an. — Pentru America 150 Lei (abia 75 cenți) pe an, trimiși prin cec de bancă foi la Orăștie.

Redacția în Orăștie. (Trans.) | Foarte pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Unele — altele.

Brașovului

se promite (făgăduiește) în România un viitor foarte însemnat: Ministrul de război a spus, în una din ședințele din urmă ale adunării deputaților, că Marele Arsenal al Armatei (marea Fabrică de pregătit muniții) se va zidi la Brașov. Aceasta va aduce învârtire de lume multă și de bani mulți în oraș.

În județul Brăila

poporul din comunele rurale, a făcut minunate daruri pentru a-și înzestra comunele cu școli potrivite. Văzând ca Statul singur nu le poate face toate câte i-se cer, — oamenii au dăruit ei din al lor sume foarte frumoase pentru a-și mări școlile ce le aveau ori erau prea mici și slabe, sau pentru a zidi școli nouă, acolo unde nu erau. La stăruințele Inspectorului școlar, a președintelui, a preoților și învățătorilor, țăranii din județul Brăila au dăruit în anul de față peste 50 milioane Lei ca să-și zidească și mărească școlile!

Foarte frumoasă faptă și semn că poporul brăilian înțelege desăvârșit, că de ce mare însemnatate e școala pentru viața și înălțarea unui neam.

Din Bucovina.

Conducătorii trebilor de obște din Bucovina, în înțelegere cu Ministrul de Agricultură și Domenii din București, — au pus la cale înțelegerea alor 12 Expoziții de vite în luna Iulie, prin orașele Bucovinei, — așa că se dă prilej poporului de pretutineni, a veni și a sărbători în ce fel își știe el griji și sămbunăți soiul de vite. Se vor împărți premii între economii cei mai buni. Merge, ca să fie de față la Expoziții, și Ministrul de Agricultură din Constantinescu. În aceste expoziții se vor alege vitele cari să fie duse din toată Bucovina la Marea Expoziție de animale și roade a pământului ce va avea loc la Iași în Octombrie, pentru Moldova, Bucovina și Basarabia, adică vechiul Moldova de pe vremuri, carei reședință (scaun de domnie) era la Iași.

Marmaggi — a plecat.

Trimisul Papal dela Roma ca să plece pe lângă guvernul român,

abatele Marmaggi, care a făcut uriașă greșală și necuviință de a opri pe Episcopii catolici de a intra în biserica Intronării la Intronarea Regelui României, — era vădit lucru că nu poate rămânea multă vreme încă în această țară. Mai în primăvară Ministrul Constantinescu a fost la Roma în treburi de ale statului, a cercetat și pe Papa și se vede că atunci s'a hotărât soarta Nunțiului Papal, căci în curând ieși vestea că Marmaggi va fi mutat la — Praga... Săptămîna trecută el a și plecat. La București, de formă, Ministerul de externe a dat o masă de rămas bun, în ajutul plecării, apoi nunțiul a mers la Constanța de a luat vaporul pentru Italia.

Adunarea națională dela Orăștie, a fost oprită.

Spre bucuria Ungurilor, — bucurie înainte de vreme...

Indată ce s'a aflat că Românii din Orăștie pregătesc o adunare națională, la care e poftit tot poporul din ținut, pentru a-și arăta voința sa în ce privește rămânerea mai departe a Liceului maghiar aici între noi, — Ungurii din Orăștie s'au speriat mai mult decât trebuia, și iute au dat telegrame Episcopului lor Dr. Nagy care se afla chiar la București, și o solie a fugit repede la București și s'au înfățișat pe la ministri cu fețele desnădăjduite, spunând că iacă Sâmbătă năvălesc asupra lor la Orăștie satele, poate vin cu furci și cu coase (cum și vin de altfel Românii în fiecare dimineață în piața Orăștiei cu coase, cu furci și cu sepe...) și o să-i împedeze a-și ținea examenele ce-s chiar în curs, o să-i gonească poate din casă, și mai știe Dumnezeu ce-o fi Profesorii, ca și elevii, n'au liniștea de lipsă acestor vremuri de examene.

Cei dela guvern, văzând atâta spaimă, i-au liniștit pe speriații noștri concetățeni, că n'are să li-se miște nici un fir de păr din cap, Românii nu-s dornici de a mușca din urechea nici unui ungar, că nu-s oameni răzbunători, deși ar avea atâtea de răzbunat, Românii sunt popor de ordine, doar' că își cer dreptul lor și locul ce li-se cuvine în viață, pe pământul lor! Și ca să vedeți că e așa, — iaca vom opri adunarea dela Orăștie, — li-s'a răspuns, ca să

aveți iar liniștea pe care vi-ați perdut-o.

Și deregătorile, la porunca guvernului, ni-au oprit adunarea, — care era să fie foarte frumoasă și măreață!, — și noi nu ne-am supărat. Căci oprirea adunării, nu însemna deloc închiderea procesului, căruia adunarea era să-i fie numai un sprijinitor moral.

Procesul în jurul Liceului „Kun“ din Orăștie, rămâne deschis! Cererile Românilor de aici, își vor face drumul lor și vor ajunge la încheerile lor, cari, avem toată nădejdea, că vor da câștig de cauză tot Românilor!

Ce vrem noi?

O tâlcuire greșită.

Mișcarea Școlilor române din Orăștie și a Societăților naționale din loc, ca și a întregului popor din acest ținut atât de românesc, — a fost de toți streinii, ba și de o parte dintre Români, rău înțeleasă, rău tâlcuită.

Am fost bănuți că prin adunarea ce am plănuțit, ca și prin toată mișcarea, am ținut să scoatem Liceul unguresc din zidirea lui cea nouă, pentru a așeza acolo Liceul românesc.

Asta nu e adevărat!

Lacomia materială este departe de noi Românii Orăștieni și din ținutul Orăștiei! Noi cerem, ca Liceul, ca școala, ca așezământ cultural străin, să fie strămutat de aici, fiindcă nu are drept la viață între noi și nu-i putem uita trecutul lui, care era un revolver pus în peptul ființei noastre naționale! El să fie strămutat de aici, zicem noi, apoi ce privește casa, poate să și-o iee în spate și s'o ducă și pe ea — noi n'o să-l oprim!

Iar dacă n'o s'o ducă cu sine, e treaba bisericii calvine ce va face cu ea. O să se deschidă, așa e firesc să fie, debateri, între biserica-proprietară și stat, și pentru ziduri, după-țe procesul asupra școlilor pe cari le adăpostea, se va fi încheiat. Și atunci se va vedea câte cărămizi din acea zidire sunt ale bisericii, și câte ale statului sau ale poporului român, căruia i s'a luat ce era după dreptate a lui, prin universitatea sâsască?

Și să fie bine încredințați toți, ca tocmai noi Românii din Orăștie și jur, foarte mândri de noi înșine și de neamul nostru, vom cere, ca

statul nostru național, să plătească până într'o cărămină tot ce biserica maghiară are în acele ziduri! Căci e departe de noi a dori, ori a primi, că o cărămidă macar, ce ar fi a bisericii maghiare, — să între neplătita în averea Statului Român!

Nu. Așa ceva e departe de noi.

Dar, repetăm, acest proces material, nu ne privește. Noi am ridicat cuvântul nostru prin Memorii înainte Ministrului Școlilor, și acel cuvânt doream să-l subliniem, să-l întărim, prin adunarea conchemată pe Sâmbăta trecută, — pentru a se ridica dintre noi și a se trimite acolo unde el are un rost, Liceul maghiar, ca așezământ cultural strein!

Același lucru îl cerem și azi cu aceeași stăruință! — Și dacă Ungurii din loc, văzând, că pe urma feței speriate cu care el și Episcopul lor au alergat prin Ministeriile din București, acea adunare a fost oprită, — dacă în asta ei văd o „biruință“ a însăși cauzei Liceului lor de aici, — s'au bucurat prea de vreme. Ba am putea spune, că — n'au avut de ce se bucura. Procesul e deschis și rămâne deschis! Că se va termina azi, sau mâine sau abia poimâine, așa cum noi îl dorim, — nu știm. Poate să se mai întindă de urechi procesul. Dar — sfârșitul lui tot acela va fi, pe care noi îl prevedem și îl cerem!

Din Basarabia.

Răsănet îmbucurător la chemarea tăcută dela Tighina. — Preoții pun încă tot nume slave copiilor. — Școlile tot înstrăinate! O nouă chemare.

Din Basarabia primim mai nou următoarea scrisoare plină de lumină și umbră, — ceste din urmă coplesind par'că pe cele dintâi... Iată scrisoarea:

1. La chemarea publicată de curând prin „Libertatea“ către tinerii români meseriași și negustori, de a veni în orașele și târgurile (oraș mai mic cu drept de târg) bogatei Basarabia, unde vor găsi un ogor prielnic de muncă și ar face tot deodată și un mare bine națiunii noastre, — la această chemare au răspuns foarte mulți tineri, mai ales din Transilvania și Bănat. Este aceasta un semn foarte

Îmbucurător! Poporul nostru începe a avea simțire de sine și văzând golurile vieții noastre naționale colo și colo, și mai ales lipsa breslei de negustori și meseriași, voește a umplea aceste goluri.

Să vie toți meseriași și negustorii țineri, mai ales cei neinsurați, (sunt multe fete mândre și pe aici) căci aici, în Basarabia, e o mare lipsă de meseriași, ca: croitori buni, cizmași buni, lemnari buni, zidari, și alții, fiind-că pe aici prin Basarabia nu sunt școli de meseriași și de negustorie, cu examene de ucenici și calfe de meseriași, ci fie-care lucrează așa de capul lui, fără control (cercetare), fără atestare, așa ca la începutul lumii. De aceea, să nu vă temeți de „concurență” și doritorii de a veni să nu întrebe prea mult, ci să vie, — doar Basarabia nu e peste lume! Va fi foarte bine de ei și neamul Moldovenesc (românesc) al Basarabiei noastre iubite!

Acum și o știre nu prea frumoasă. Preoții din Basarabia nu se pot hotărî nici astăzi, să boteze copiii cu nume românești curate, ca: Traian, Aureliu, Mușat, Bucur, Stan, și altele, pe cuvânt că asemenea nume nu au „patron creștin”. Aceiași preoți dau bucurosi copiilor români nume slave: ca „Boriș”, „Igor” și alte bazaconii de numiri, streline de trecutul nostru, dând încă o puternică dovadă, că și astăzi în al 6-lea an de domnie românească în Basarabia, în capul multor preoți, de altfel moldoveni și ei, e încă puternic duhul de rusificare, cu care au fost îndopați în lungul veac de robie.

— Liceul réal din Tighina a făcut o vizită în frunțașă comună curat românească Hagimus. După obiceiul românesc, oamenii i-au primit cu toată cinstea.

Totuși, cinstiții noștri frați moldoveni din numita comună, nu și-au putut opri nedumerirea, că... *nici o vorbă românească nu s'a auzit rostindu-se nici pe buzele elevilor (școlarilor) și nici pe cele ale profesorilor!*

— Să știe toată lumea românească, și cu ea și Dl. Ministru al Scolilor că, mulțumită politicizării păcătoase ce se face și în Basarabia, în fruntea Liceului de stat de fete din orașul Tighina, stă o studentă în litere, M-me Zlatova, iar ca suse ei, studentei, stau profesoare titrate din București.

— Când se va scrie cartea de aur a neamului, numele învățătorilor Culnic din Herboveș, Semenor din Gura-băcului, Glijinschi din Tighina, nu va putea lipsi. Felul cum acești dascăli, fii ai pământului basarabean, înțeleg a-și face datoria, te umple de nădejdi sfinte pentru viitorul neamului nostru, făcându-te să uiți pentru o clipă greața jivinelor vrășmașe, cari forfotesc ca

viermii a această sfântă jumătate a Moldovei noastre...

D. Cazacu,
Președintele Societății Culturale
„Împăratul Traian”

Din alte țări.

Răzmirița în Bulgaria

se pare a fi pe cale a se liniști. Capul guvernului răsturnat, Stribuliski, a fost prins și pe când voiau să-l ducă spre Sofia, ci-că ar fi încercat să fugă și soldații l'au împușcat. Perzându-și capul, partizanii lui nu-și prea află rostul. Noul guvern se ține tare, răzimat pe armată. Dar ci-că o revoluție e în pregătire! — Cei veniți acum la putere sunt cam vechii oameni ai fostului Rege Ferdinand bulgarul, cel ce și-a nenorocit așa de bine de 2 ori după o altă țară. Puterile biruitoare (Franța și soațele) privesc cu neîncredere noile stări din Bulgaria.

Au avut loc cioniri sângeroase între oamenii celor două partide ce s'au schimbat la putere.

— Ungurii leagă nădejdi de schimbarea din Bulgaria. Jugoslavia e cam neliniștită, căci, zice, noul guvern ar putea să-și mai cerce norocul cu Ungurii și cu Turcii împreună.

Din viața Partidelor.

Partidul Național urmează a ținea adunări populare, când aici la noi, — Dumineca trecută a avut adunare la Mehadia, — când în vechiul Regat, unde urmează a se organiza mai departe. Aceasta se pare că nu-i prea vine la socoteală, Partidului țărănesc, și de aceea conducerea acestuia cere Partidului Național să-i spună odată, că-i primește îmbiemântul ce l-a făcut: de-a se contopi într'un singur partid ori nu? Și fiindcă Partidul Național nu-i dă nici un răspuns, el îl la acesta ca răspuns că dară... nu se face contopirea. Partidului țărănesc nu-i place că Partidul Național se întinde și în vechiul Regat, căci pe unele locuri poporul se arată mai aplicat a intra în șirele partidului Național, decât a mai sta în cel țărănesc. Așa într'un județ, ci-că țărăniștii au scris conducerei partidului lor, că — ori dă în laturi pe Stere și pe Dr. Lupu, cari strică mai mult decât folosesc Partidului, — ori ei se desfac și se înscriu în Partidul Național.

Ca răspuns la primejdia că Partidul Național să cucerească în vechiul Regat și printre țărăniști, conducerea Partidului țărănesc a hotărât, că acum și ei trec în Ardeal și o iau roată pe aici, ca să-și facă partizani și să-și așeze stâlpii de razim. În acest scop, încep a cutreera întâi Bănatul și după el Ardealul, pentru a-și câștiga partizani. În 24 Iun. sunt la Reșița. Vin dnii Mihalache, Dr. Lupu și V. Madgearu, să țină adunare populară pentru a împănta în pământul Bănatului stâlpii partidului lor. Pe Stere nu-l aduc pe aici. Lui îi lasă Basarabia în grijă. În 27 vor fi la Mehadia, în 29 la Sasca, în 30 la Oravița — apoi în lulle la Vărădia, Bozovici, Caransebeș, Timișoara, Lugoj, — și așa mai departe.

Și vom fi martori la pătimășe și păgubitoare — noi sfășieri între popor! De ce? Pentru-că

conducătorii Partidului Național spun: Vă primim între noi, dar fără a scădea ceva din programul Partidului nostru vechiu. Ceia zic: Ne unim, dar fără a lăsa ceva din programul nostru „țărănesc”... Și așa, pentru mândria câtorva domni conducători, vom vedea aprinzându-se toate patlile în poporul pașnic! Se va ridica frate contra frate, dar nicăiri frate nu va chema pe frate contra dușmanului strein!..

De așa ceva — nu ne putem bucura!

— Partidul lui Marghiloman dă și el din mâni și din picioare, doar mai învie... A ținut zilele trecute adunare la Craiova, și crede că i-a sosit vremea să-și mai ridice și el capul...

Din Cluj.

Grozava greșală a Conzistorului ortodox în jurul zidirii Catedralei celei nouă.

Ziarele din Cluj „Conștiința Românească” scrisă de un grup însemnat de profesori universitari, așadar gazetă foarte serioasă, — și „Clujul”, ziar local, aduc amândouă amănuntele unei foarte dureroase rătăcirii a Conzistorului ortodox român din Cluj, în treaba cu zidirea Catedralei, rătăcire împotriva căreia trebuie să se ridice glasurile tuturor Românilor în care trăește viuă mândria neamului lor, până nu-i prea târziu. Auzisem ceva despre acest lucru, dar nu-l puteam crede. Acum îl vedem adevărit. — Iaca ce s'a întâmplat:

Conzistorul diecezei celei nouă ortodoxe române din Cluj, a publicat concurs pentru zidirea „Catedralei” frumoase, a cărei chip l'am dat și noi în „Foaia Interesantă” la Rusalii anul trecut.

Au înaintat oferte (îmbieminte) de a se apuca de lucru, 7 societăți de întreprinzători, arătând și care pentru ce sumă se leagă a o îndeplini. Conzistorul a spus, că, deocamdată, neavând decât 5 milioane de Lei, dă în lucrare numai fundamentele și o parte din ziduri, până la nălțimea cutare, care s'ar putea face cam cu atâta.

Cel mai ieftin între întreprinzători a fost „Societatea română de întreprinderi de clădiri” din București, care a spus că atâta cât arată conzistorul că dorește să se facă din zidurile Catedralei, le face cu 4 milioane 857 mii Lei (mai puțin cu 143.000 decât 5 milioane). Al doilea a fost „Întreprinderile Generale Tehnice” în frunte cu dl. Inginer Tiberiu Eremia, cel care a zidit și minunată catedrală dela Albaiulia, îmbiindu-se cu 4 milioane 938 mii (tot sub 5 milioane). — Al treilea a fost „Societatea pentru Construcțiuni din Cernăuți”, cu 5 milioane și 471 mii Lei. Adecă peste jumătate de milion, (533 mii) mai scump decât Tiberiu Eremia și cu 614 mii mai scump ca „Societatea română de întreprinderi” din București. — S'au mai îmbiat apoi: Inginer Negruțiu din Cluj, cu 5 milioane 516 mii; Bohățel și Koncz din Cluj cu 5 milioane 616 mii, Soc. „Edilitatea” București 5 milioane 671 mii; o firmă ung. din Arad cu 5 milioane 818 mii.

Și Conzistorul, condus de părintele Episcop Ivan, a hotărât să dea zidirea — Societății din Cernăuți.

Și ce-a ieșit îndată la noi. Că aceea e o Societate nu strănumai, ci o societate jidovească care are la spatele sale 4 streine, jidovești, și cari acele crează prin ea l. Cum au lucra, și-au și luat îndep pe inginerii jidani Heves și De (ce nume patriotice „maghiare” ce mai nasuri corioate la puilor!) din Cluj, cari s'au și măsore și croiască temeliele dralei ortodoxe române!..

Ci-că jidanii s'au apropiat conzistor cu vorba amăgitoare noi ținem samă că acum decât 5 milioane, iar fiindcă am vrea să lucrăm barem milioane într'una (ca să le rădoit de mult din câștigul dire!), celelalte 5 milioane crăm pe credit. Și anume, acdași 5 milioane, iar de 5 milioane așteptăm până la 1 April primăvara ce vine, — și până atunci fără camete!.. Dacă tunci nu va putea da banii, conzistorul să plătească el cametele cele 5 milioane, câte le plătește evreii, la băncile lor!

Vedeți acum pișcheria iască: Ca să te prindă în mspune că-ți dă așteptare până 1 April viitor, fără camete. Dacă 614.000 Lei cu cât ești mai scump decât întreprinderea românească? Așa cercei scripitori la chile d-tale, numai pentru că de-asupra lor niște percluni e vădit, că în anul de față, în toamnă, nu zidești mai mult 5 milioane, cât ai primit, iar colea în Septembrie începi a și în lucrările celorlalte 5 milioane și-i face poate numai o parte a ar urma că „ierți cametele” pe jumătate de an. Dând bu 12 la sută camete, după 5 milioane jumătate de an plătești 300 Lei, și fiindcă ești mai scump 614.000 decât Românii, tu, jup ai și aci, un „chișlig” de 314. Iar dacă în toamnă ai lucrat de jumătate din celelalte 5 milioane „chișligul” e și mai mare, — la bancă ai plătit camete pe numai jumătatea sumei!

Prin asta arătăm numai, Evreul, ori-unde se ivește, să tragă pe sfoară pe săracul duhul de creștin!

Și la Cluj a tras strașnic sfoară pe sfințiții membrii ai Conzistorului.

Asta numai ca parte de cul material! La care mădauge, că jidanul, care ar doribuşirea tuturor bisericilor creștine nu așa goale, ci când ar fi credincioșii în ele, — crezi zidește solid, tare, temeinic, rile bisericii tale? O, naiv și suflet creștin!

Dar lăsând la o parte materială, — pe noi ne îngândul, că conzistorul, conduc bisericăscă creștină și mână, din Cluj, a putut căde numai trecător, într'o astfel de zăvă rătăcire, de a hotărî că zidirea Catedralei sale nor jidani! Acest fapt pereros, ne lasă să vedem în acele zistoriu atâta uitare de sine, lipsă de simț național și tinesc, — încât nici după întoarcere de pe calea rătăcirii teia urite, — nu l'am mai lauda...

Tare trebuie că se aște parte acest Conzistoriu de Clujului, par'car fi închis într'o pustie și incunjurat chinez, încât până la el nu a bătut valurile și zgomotul

creștine și naționale pe care o duseră în acest an inimioșii tineri universitari, — împotriva primejdiei evreești, — de ei, Conzistorul, nu știe nimic de această luptă, n'a auzit nimic de ea, nu s'a prins nimic de inima lui din ea!

Ar trebui să desnădăjduim în fața unei lipse atât de mari de mândrie de creștin, acolo unde ea ar trebui să fie mai dărză decât în ori-care din noi, — dar ne mângăiem cu altceva:

Dacă acolo, unde ar trebui să fie mândria de creștin care să covârșească pe toate, aceea lipsește, — apoi nu lipsește mândria de Români în cele 2 corporații românești (Societatea Rom. de Întreprinderi și cea a dlui Tiberiu Eremia), nici în bărbai ca profesorii universitari cari scriu „Conștiința Românească” și în ziarele neînduplecat patriotice, — și acestea ridicând protestul lor puternic, pornit din nobitul sentiment românesc al inimilor lor, — vor reuși, credem, a face, și pe cei dela Conzistor ca să revină la simțământul creștinesc!

Am scris aceste șire pline de amărăciune pe temeiul scriselor cele 2 ziare numite. Dorim să fim desminții de cei în drept.

Exportul vitelor, liber.

Un sfat de ministri ținut săptămâna trecută la București, a luat o hotărâre neașteptată față de exportul de vite (ieșirea lor afară din țară). A hotărât anume, că, deocamdată, exportul e cu totul liber! Statul numai atâtă îngrădeală mai pune, că ia, drept vamă, 10.000 (zece mii) de Lei de capul de vită ce trece peste hotar!

S'ar părea că asta e o vamă foarte mare, care e deopotrivă cu o opreliște a ieșirii vitelor din țară. În loc însă ca asta să fie așa, vedem într'un ziar, „Timpul”, din București, un protest (ridicare de glas potrivnic), că de ce guvernul a pus numai atâtă vamă? Că dacă vama e numai atâtă, ni se vor scurge vitele în rîuri mari în afară și vom ajunge noi a nu mai avea carne!

Căci, zice „Timpul”, azi la noi în țară, o vită bună, grea, grasă chiar, se capătă cam cu 10.000 de Lei, vama alte 10.000, fac 20.000. La Constantinopol însă, kilogramul de carne de vită e azi 150 Lei, și pe vîta de zece mii dela noi, căpeți 60.000 de Lei! Transportul pe tren, pe corabie, băcșișurile prin gări, să mai facă 20.000 (ceea-ce e foarte mult socotit), — totuși negustorul câștigă el singur 20.000 la capul de vită! Urmarea va fi, că negustorii se vor întrece a cumpăra vite, dând pe ele mai mult decât se dă azi! Asta va trage după sine, că oamenii n'or mai vinde vitele nici pentru trebuințele noastre de casă, decât cu prețul urcat pe care li-l vor îmbla negustorii ce vor să la scoată afară din țară!

Și de aci — scumpirea unui nou lucru de mare trebuință pentru hrana noastră de toate zilele, — o nouă scumpire a vieții!

Că în Constantinopol se plătesc așa de scump vitele, e ușor de înțeles: Acest stat e tot în stare de război, care mănă și cea din urmă capră ce o mai găsește în țară, — iar când nu mai are ce, cumpăra cu ori-ce preț carnea unde-o găsește.

Alte țării din jurul nostru, ca

Cehoslovacia sau Austria, și dacă nu-s în război, dar au fabrici multe, cari toate cer carne și carne!, atîta câtă ele nu pot da, — și de aceea și aceste state caută tare vitele României și le plătesc foarte bine.

Așa că — nu mai știi ce să zici. Când erau granițele oprite, lumea înjura guvernul că de ce le închide, că e spre paguba poporului proprietar de vite, — acum când le deschide, strigă orașele: dar ne-ai omorît pe noi prin asta!.

Și se vede că guvernul calea mijlocie n'a căutat'o sau n'a știut'o găsi, — deși aceea trebuia să se găsească.

NOUȚĂȚI

M. Sa Regina la Cluj. În Cluj se dau folosinței de obște între 23 și 25 Iunie mai multe așezăminte noi de binefacere, ce s'au înființat pentru ajutorarea săracilor, a bolnavilor, a neputincioșilor. Intre altele e și un Spital pentru îngrijirea copiilor mici bolnavi și a celor fără părinți. Ocrotitoarea Spitalului acestor ființe nenorocite, e însăși M. S. Regina Maria. De aceea, M. S. Regina Maria, cea care era sufletul întregii mișcări de ajutoare a celor în grele suferințe în zilele cumplitei război al țării, — nu a putut rămânea departe nici de deschiderea noilor așezăminte de milă din Cluj. A vestit pe cei din Cluj, că pe acele zile Maestatea Sa va veni însăși să fie de față și să deschidă noile așezăminte de facere de bine, noile localuri pentru răvârșirea milei creștinești. — Clujul se pregătește a face o primire strălucită duiăosel Regine.

Din Lugoj se vestește că la 17 Iunie o groaznică furtună s'a deslănțuit asupra județelor Caraș-Severin și Timiș și o grindină de mărimea nucilor, a zdrobit tot câmpul și grădinile! Rodul e aproape de tot nimic!

Pentru Liceul din Alba-Iulia, parlamentul a votat 25 milioane Lei. Liceul se zidește în cetate, în fața Catedralei, dela clopotiță încolo la vre-o 600 pași. Va fi o zidire frumoasă în formă de U dreptunghiular, cu 2 etaje, având și un Internat modern aranjat. Lucrările s'au și început.

Alegerea de deputat la Sebeșul-săsesc e pusă pe zilele de 8. 9 și 10 Iulie. Partidul liberal și-a pus candidat pe d. avocat Dr. Vulcu din Sebeșul săsesc; partidul Național dorește a candida pe dl profesor universitar Dr. Dragomir, sau pe dl adv. Dr. Onițiu din Sebeș. Zilele astea se va vesti în cerc, cine e candidatul.

Trimiterea de pachete din România în Ungaria, Cehoslovacia, și Germania, s'a deschis și s'a început. Posta primește de acum încolo pachete dela noi pentru aceste țări și din acele țări pentru România.

Premiu pentru teologi.

Ofer 2000 (două mii) lei premiu celei mai bune lucrări teologice, care va găsi o deslegare mai grabnică și clară, pentru unirea bisericească de răsărit cu marea biserică națională Engleză, — propunere făcută nouă deja de peste 20 ani de acea biserică. E o unire ce ar fi mînită, și o prevăd în lunga mea păstorire de peste 47 ani, a forma temeliei și cadrele celei mai puternice și atrăgătoare biserici pentru generațiile creștine viitoare, și care ar sta puternică și nebiruită în mijlocul luptelor bisericești de pe glob.

Lucrarea va fi apreciată de Pr. Sfințitul Episcop de Râmnic-Noul Severin D. D. Vartolomeiu, care va decerne și premiul.

Prot. Sach, N. Porumb
Craiova, Bis. „St. Nicolae Ungureni”.

Moarte. Văd. Maria Dumitru n. Ștefănie, soția fostului notar Dumitru din Beriu (I. Orăștie), a încetat din viață în 17 Iunie în etate de 73 ani, deplînsă de iubii săi fii Ana S. Vlad, Orăștie, și Preot Ioșif Dumitru din Beriu, fratele Ilie, cu familiile lor și numeroase rudeni și cunoscuți. A fost înmormântată cu trumoașă pompă biserică însoțită la mormânt de tot poporul și de număroși oaspeți stimatori din Orăștie. Dumnezeu s'o odihneasă cu aleșii săi.

Mulțumită. Cu prilejul producțiunii din 3 Iunie aranjate de Cercetașii din Orăștie, au în curs Lei 2903 și 1095 Lei tombola cercetașilor, total 3998 Lei, în care sumă se cuprind și suprasolvirile. Cheltueli 1427 Lei. Venit curat 2571, — din care sumă de Lei 1095 s'a transpus Cohortei Cercetașelor Primească și pe această cale simțitele noastre mulțumiri cel ce moralicește și materialicește, ne-au dat ajutor. Comand. Cohortei „Aurel Vlaicu”.

Groaznică nenorocire de automobile lângă Someș-Sat. „Infrățirea” din Cluj scrie în numărul său dela 17 Iunie: Eri după amiază, două automobile cari veneau dinspre Apahida, până să ajungă în Someș-sat s'au luat la întrecere și la o clipă dată ajungându-se unul pe altul, s'au ciocnit atât de puternic, încât doi călători din ele au fost aruncați la o mare depărtare de șosea (de drum) unde au fost găsiți mai târziu de cătră trecători.

Conducătorii celor două mașini, de frică, și-au urmat drumul cu aceeași iuțeală, cu toate că mașinile suferiseră mari stricăciuni în urma ciocnirii, — fără a da cel mai mic ajutor jertfelor.

Aceste mașini sunt căutate de cătră poliție.

Amândoi călătorii nenorociți au fost duși într'o stare de tot grea, la Clinica chirurgicală, cu un alt automobil, — unde au fost luați în spital.

Nu li-s'a putut cere nici o lămurire asupra celor întâmplante, fiind ei într'o stare de tot grea, fără știre de sine.

Mulțumită. Rănunca Meseriașilor Români din Orăștie a aranjat a doua zi de Rusali o petrecere de vară, al cărui venit curat l-a destinat Orfelinatlui „Lt. Răduț” din localitate. În zilele trecute dl președinte D. Martin în fruntea u-

nei delegații a înmănat subsemnatei frumoasa sumă de 4000 Lei, ca venit curat al petrecerei. Primească atât Reununea cât și vrednicul ei președinte dl D. Martin, mii de mulțumite pentru această nobilă faptă. — Orăștie la 10 Iunie 1923.

Prezidenta Orfelinatlui:
Victoria Colonel Florian.

Cohorta „Ecaterina Teodorolu” aduce mulțumită publică donatorilor pentru obiectele primite la tombolă cu ocazia producției cercetașilor și cercetașelor, aducându-ne un venit curat de 1094 Lei.

Apel

cătră absolvenții cursurilor teologice din Sibiu dela anul 1898.

O întâmplare fericită face, ca la 29 Iunie v. a. c. deodată cu sărbările întru memoria marelui Arhiereu Șaguna, să se împlinească tocmai un sfert de veac dela terminarea cursurilor noastre teologice. — Invit, drep aceea, din încredințarea mai multor colegi, — între cari și P. S. Sa Episcopul Romanului L. Triteanu, — pe toți colegii cari am terminat în anul 1898, la o întâlnire colegială pe sus numita zi, la Sibiu.

Cunța, la 4 Iunie st. v. 1923.

Ștefan Morariu, preot.

Curs gratuit de stopărit

deschide Subprefectura județului Hunedoara, la Deva, pentru proșii, învățătorii, funcționari județului, dela 5 Iulie până în 20 Iulie a. c. sub conducerea preotului apicultor diplomat, distin în apicultură: Ioanichie Oprean din Tărnăvița.

Prelegerile teoretice se vor ținea în localul Liceului „Decebal” iar cele practice la diferitele stupini din Deva și jur.

Instrucțiile din pregătirea coșnițelor raționale și a instrumentelor de stopărit în atelierul aranjat spre acest scop pe spesele județului.

Fiind numărul ascultătorilor staverit la 50, toți acei cari doresc se ia parte la acest curs, să-și înainteze cererile până la 1 Iulie subprefecturii la Deva, care va aviza despre primire, și se va îngriji de încvartirarea gratuită a participanților, având aceștea se-și aduce numai hainele de pat. Pentru alimentarea mai ieftină a cursiștilor streini se vor lua măsuri. După terminarea cursului fie care participant va primi un certificat.

Se vor lua măsuri pentru înființarea unei Stupării centrale județene, și pentru un congres județan a tuturor stuparilor din județ, reuniuni apicole, etc.

Deva la 18 Iunie 1923.

Candrea, subpref.

Mulțumită publică. Din incidentul trist al morții iubitului și neuitatului meu soț

George Oprean

aduc și pe această cale sincere mulțumiri tuturor acelor, cari prin condolențe, depuneri de cununii și participare la înmormântare, mi-au ușurat mult suferința.

Orăștie la 18 Iunie 1923.

(854) 1—1 Văd. Anuța Oprean.

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți fără dureri. — Regulare de dinți. Punere de dantură. (816) 7—10

Dentista Elsa de Alvinczy, trecând examenul înaintea comisiei Ministeriului Sănătății publice (Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar) în București, își va reîncepe practica dentistică, în cabinetul ei dentar din Orăștie (Strada George Barițiu Nr. 12), începând cu ziua de 1 Iulie n. s. c.

(857)

1-2

Mulțumită publică.

Societatea Meseriașilor români din Orăștie" cvitează și mulțumește on. domni pentru marțimoasele suprasolviri donate cu ocaziunea Maiului arangeat a doua zi de Rusalii, în favorul Orfelnatului din Orăștie.

Dr. A. Vlad. Ilie Ciurdărescu, Stern Nandi, câte 100 Lei, — Dr. Dubleş, prefect, Dna Mirowitz, P. Herța, câte 80 Lei — Petru Androne, 70 Lei, — Ar. Demian, dir. Lic. D. Jurca, câte 50 Lei, — R. Spudercă, N. Androne, Colonel Florean, câte 40 Lei. — Teodor Vulpe, N. Branga, Schmiedt, zugrăvitor, I. Morancu, I. Dăian, câte 30 Lei, — Hegedüs L., C. Căndea, I. Cherecheș, Vasile Dobroi, N. Opincă, cojocariu, I. Herța. I. Sponor, N. Moise, N. Opincă, măcelar, I. Samoilă, Stăncan, Br. Brașai, Speill, Ferentzi V., Kohl, Ar. Bofer, V. Dicu, Schmiedt Ar., S. Cărpinișan, I. Turdășan, Prof. Necșa, G. Suciu, Iancu, Mozer L., M. Stern I. Săcărea, G. Stărc, S. Ștef, câte 20 Lei, — Subl. Săleșan 15 Lei, — D. Molnar, N. Nicoară, I. Albu, David, I. Metea, I. Inișca, P. Sponor, dșoara Packer, Stăncan, Al. Moldovan, Prof. Albu, Prof. Bologa, P. Ciumaș, Plut. Todea, I. Răsu, Dr. Pop, P. Ciurdărescu, I. Licescu, O. Schulleri, D. Cojocar, G. Burta, I. Bălșan, P. Lazăr, Binder, Aug. Ispas, G. Călugăr, Romosan, Florescu A. câte 10 Lei, — Lup, Joca I, Molnar, 5 L.

Comitetul.

Târgul de săptămână în Geoagiul-de-jos

atât pentru vite cât și pentru marfă se va ținea regulat în toată **Joia.** (890) 6-16

Casă de vânzare.

În comuna Bozeș (sediu notarial) o casă constătoare din 5 camere, laterale, șură cu grajd împreună cu o grădină de circa 3 jugăre cu pomi (altoși) de vânzare.

Casa e potrivită și de prăvălie. A se adresa la dna

văd. **Eugenia Cristea**

(844) 2-2 Bozeș. p. Geoagiul-de-jos.

De vânzare.

2 locuri de casă în piața comunei Cugir, avind o suprafață (mărimă) de circa 1600 m².

Reflectanții se vor adresa:

Dnei Maria Ștefănescu

(852) 1-2 Cugir (jud. Hunedoarei).

Batoză de 700 milimetri în preună cu motor de benzind de 6 P. H. în stare de funcțiune, se află de vânzare, cu preț convenabil, la:

George Oprea

(839) 3-3 în Sebeșul-Săsesc str. A. Iancu 52 (j. Sibiu)

Calfă de măcelar

află imediată aplicare la subscrisul. Condiție permanentă.

Nicolae Opincariu

(839) 3-3 m. măcelar, Orăștie.

Prăvălia de manufactură

a subscrisului, fostă în localul de lângă sticlăria Szölösy, se află azi în **Strada Apei, lângă Vopsitorie, — în casa proprie!**

Am provăzut-o mai nou cu tot felul de mărfuri de manufactură pentru domni și pentru țărani, ca: Grenadinuri frumoase, moda cea dintâi, stolo pentru bărbați, delenuri, giolgiuri și altele.

Aflându-mă în casa proprie, pot da mărfurile cu prețurile cele mai reduse, față de împrejurările de azi!

GEORGE CIOCA

(845) 2-3 comerciant, Orăștie, strada Apei, lângă Vopsitorie.

„Însoțirea de credit“ din Cărăstău.

CONVOCARE

Membrii „însoțirei de credit“ din Cărăstău sunt invitați prin ceasta la a

XI-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Cărăstău în 8 Iulie s. n. 1923 la orele 2 p. în localul însoțirei cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării și costul irea.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul direcțiunii în al comitetului de supraveghere de gestiunea anului 1922 și stabilirea bilanșului.
4. Propunerea direcțiunii și a com. de supraveghere asupra părșirii profitului curat.
5. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghere pentru anul 1922.
6. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghere pe period de 3 ani

Direcțiunea.

Raportul comitetului de supraveghere.

On. adunare generală!

În decursul anului trecut am finit mai multe scontări, cu care castune ne-am convins despre corecta amînistare a însoțirii.

Bilanșul încheșat cu finea anului 1922 cu un profit de Lei 23 l'am așlat exact Vă propunem deci: a). Să bine voii a aproba bilanșul b). a distribui profitul curat în conformitate cu propunerea direcțiunii la care și noi ne alăturăm și c). a da pentru anul de gestiune 1923 atât direcțiunii cât și com de supraveghere absoluturul.

Cărăstău, la 3 Iunie 1923.

Ioan Ghișă m. p. preș. Iov Balean m. p. Leah Mihaia m. p. I. Bulz m. p.

ACTIVA Contul Bilanș încheșat la 31 Dec. 1922. PASIV

	Lei b.		Lei b.
Casa	6.653.87	Părși fund.	15.000
Escont.	360.025-	Fond de rezervă	10.000
Depuneri proprii.	144.80	Depuneri spre fructificare.	202.396
Cereale	63.050-	Reescont.	191.279
Efecte	1.500-	Creditori.	9.053
Mobilier	1.288-	Dividendă neridicată	1.192
		Int. trans. ant.	1.440
		Profit curat.	2.300
	432.661'67		432.661'67

PERDERE Contul Profit și Perdere. PROFIT

	Lei b.		Lei b.
Int. de depuneri	12.981'16	Int. de escont.	33.916
Int. de reescont	10.049-	Provizțiuni	8.140
Salare	4.370-	Int. dela dep. proprii	604
Dare după depuneri.	2.393'42		
Dare către stat și comuni	5.112.94		
Spese Diverse	5.358'10		
Amortizări	96'75		
Profit curat.	2.300'-		
	42.661'37		42.661'37

Cărăstău, la 31 Decembrie 1922.

Ioan Mihaș, m. p. preș. Ioan Șipos, m. p. Amos Florea, m. p. Arsenie Gilea, m. p. Petru Todorel, m. p. Iov Luca, m. p. cass.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am așlat exacte.

Cărăstău, la 3 Iunie 1923.

I. Ghișă m. p. vice-preș Iov Balean, m. m. Leah Mihaia, m. p. I. Bulz, m. p.

MORAR priceput la moară sis tematică (cu site) ca și pentru mori plane (simple) conducător și azi la o moară cu site, — cantă loc de conducător la o moară. Adresa la foaie. (850) 2-2

MAȘINĂ de ȚIGLĂ

completă, e de vânzare la subscrisul:

David Popovici,

comerciant în Sebeșul-săsesc (855) (jud. Sibiu). 1-1

Casă pentru econom

caut spre cumpărare în orașul Orăștie. Să aibă curte și grajd pentru vite ori macar loc pentru grajd. (851) 1-2

Ioan Lăzărescu

Orăștieoara de sus (p. Orăștie).

În comuna Bichigi (lângă Făget, jud. Caraș Severin) vân

moara de apă

cu 2 petri și cu site.

Se țin de această moară casă de locuit, grajd și șopron 5 jugăre de pământ arător și 1/2 jugăr pădure. Le vând cu preț convenabil, după înțelegere.

Alexandru Opreșcu

(846) 2-2 proprietar Făget.

MORAR BUN, diploma

ira conducerea unei mori mici cu 4 petri, purtală cu apă, — aplicare îndată. — Adresa la dă Administrația foil. (856) 1-2